

ประโยค ป.ธ.๕

แปล มคอเป็นไทย

สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓

๑. อนุคคหปุชนิจฉาวเสน หิ อตตโน เทยวตถุปริจจาโค ทานํ ฯ น ภยรา-
 คลณจกามตาทิวเสน สาวชชฎาวโต ฯ ยมปิ อาโลปอชฎาโลปมตตํ ทินนํ ตมปิ น คหิตํ
 ยาวทตถาย อปริปัญณณาวเน ยถาธิปเปตผลทานาย อสมตถฎาวโต ฯ ยมปน
 สุนขสฺสกรกุกกุฏกากาทีสุ ยสฺส กสฺสจि สมปตตสฺส อิทเมว ทานมยํ ปุณฺณํ อายตี
 สุขหิตถาวาย โหตุตถิทินา ผลํ ปาฏิกงฺขิตวา ยาวทตถํ ทินนํ ตํ ตีรจฺฉานคเต
 ทานนฺติ คหิตํ ฯ ตํ อตตถาวสเต อายุํ เทติ วณฺณํ สุขํ พลํ อตตถาวสเต ปฏิภาณํ
 เทตติ ปญฺจานิสฺสสททายกตฺตา สตคฺคณํ นาม ฯ เอวมุปริปิ ฯ เกวณฺณมจฺฉพฺพชาทิโก
 ปรปฺปิฟาย ชีวิตํ กปฺเปตวา ปน ปุณฺณชนทสฺสึโล นาม ตสฺส ทินนทานํ สหสฺสคฺคณํ ฯ
 สึลวตา สทิสสึโล อสฺสโ จ อมายาวิ ปรํ อปฺปิเฟตฺวา ฐมฺเมน สเมน กลียา วา
 วณฺนิชฺชาย วา ชีวิตํ กปฺเปตวา ปน ปุณฺณชนสึลวา นาม ตสฺส ทินนทานํ สตสหสฺสคฺคณํ ฯ
 กมฺมวาที โลกียปญฺจจาภิณฺโณ ตาปโส ปน พาหิรโก กาเมสุ วิตฺตราโค นาม ตสฺส
 ทินนทานํ โกฏิสตสหสฺสคฺคณํ ฯ โสตาปตฺติผลตถาย ปฏิปนฺนสฺส โสตาปนฺนสฺส ฯเปฯ
 อรหตฺตผลตถาย ปฏิปนฺนสฺส อรหโต ปจฺเจกพฺพุทฺธสฺส สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสาติ อิมลํ
 ทสนฺนํ ทินนทานํ ผลโต อสงฺเขยฺยํ ฯ

๒. โก เนลํ วิเสโสติ ฯ โทณิยํ อุทกสฺส วีย โสตาปตฺติผลตถาย ปฏิปนฺเน
 ทินนทานสฺส อสงฺเขยฺยตา เวทิตพฺพา ฯ ตาสฺส ตาสฺส มหานทีสุ มหาสมฺมุเท จ อุทกสฺส
 วีย โสตาปนฺนาทีสุ ทินนทานสฺส อุตฺตริตฺตวเสน อสงฺเขยฺยตา ฯ ปจฺฉวียา ชลมณฺฑลมตฺเต
 ปเทเส ปัสฺสึ อาที กตฺวา ยาว ปจฺฉวียา ปัสฺสึโน อปฺปเมยฺยตฺตายปิ อยฺมตฺโต เวทิตพฺโพ ฯ
 สติปิ หิ เนลํ อสงฺเขยฺยตาสามณฺเณ อตฺเถว อปฺปพพฺพาโว สํวณฺณาทิสสงฺเขยฺยตา-
 มหากปฺปาสงฺเขยฺยตา วียาติ ฯ ตตฺถ ติสฺรณคโต อุปาสโก ปญฺจสิเล ปตฺติภูจฺจโต ทสฺสึเล

ปติฏฺฐิจิโต อุปาสโก ตทหุปฺปพฺพชิตสามเณโร อุปสมฺปนฺนมหตฺตภิกขุ วตฺตสมฺปนฺโน ภิกขุ
 อารทฺธวิปสฺสโก ภิกขุ ปจฺจมคฺคภูโจติ อิมเ อฏฺฐ โสตาปตฺติผลตฺถาย ปฏิปนฺนา นาม ฯ
 สาสนาตรณญฺหิ ยาวเทว วฏฺฐทฺวฺกฺขนิตฺถรณตฺถญฺจ มคฺคปฺปฏิเวธตฺถญฺจ ตสฺมา
 นิพฺเพธภาคิยํ สรณคฺคณํ ลิกฺขาปทสฺมาทํ ปพฺพชฺชา อุปสมฺปทา สีสฺปริปุรณํ อธิจิตฺต-
 ลิกฺขานุโยโค วิปสฺสนาติ สพฺพาเปสา โสตาปตฺติผลสจฺจนิกฺรณตฺถํ ปฏิปตฺติเวย โหติ ฯ
 ยถา หิ นิพฺเพธภาคิยา สมาธิภาวนา ปรมฺปราย อริยมคฺคาธิกมฺนสฺส ปจฺจยภาวโต
 อุปนิสฺสโย ตถา นิพฺเพธภาคิยํ สีสฺปริปุรณํ อุปสมฺปทา ปพฺพชฺชา อุปาสกสฺส ทสฺสุ
 ปญฺจสุ วา สีสฺเสสุ ปติฏฺฐจํ อนุตฺมโส สรณคฺคณมฺปิ นิพฺเพธภาคิยํ อริยมคฺคาธิก-
 มนสฺส อุปนิสฺสโย โหติเยวาทิ สพฺพาเปสา โสตาปตฺติผลตฺถาย ปฏิปตฺติตฺติ วุตฺตา ฯ
 เตสุ ติสฺรณคตฺตสฺส ทินฺนทานมฺปิ อสงฺเขยํ ฯ ภควติ สทฺธมฺเม อริยสงฺฆเ อุพฺพารตร-
 พหุमानนคารวสงฺคหิตํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ ภควา สุวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม สุปฏิปนฺโน
 สงฺโฆติ ตปฺปรายนตาทิอาการปฺปวตฺโต ฌาณปฺริโสธิตํ ปสาโท หิ สรณคฺคณนฺติ ฯ
 เตน วตฺถุคฺคเตน ปสาเทน ปรีภาวิตะ สนฺตาทเน กตฺปุณฺณํ เขตตสมฺปตฺติยา มหปฺพลํ
 โหตฺติติ ฯ

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕

แปล มคธเป็นไทย

๑. จริงอยู่ การบริจาควัตถุที่ควรให้ของตน ด้วยอำนาจความต้องการที่จะอนุเคราะห์และบูชา ชื่อว่า ทาน ฯ การบริจาควัตถุที่ควรให้ด้วยอำนาจ ความกลัว ความรัก และความต้องการสินบน (รางวัล) เป็นต้น หาชื่อว่าทานไม่ เพราะเป็นการกระทำที่มีโทษ ฯ แม้ของกิน เพียงคำหรือครึ่งคำ ที่บุคคลให้แล้วก็ไม่ทรงถือ (ว่าเป็นทาน) เพราะไม่สามารถให้ผลตามที่ประสงค์ เหตุที่ภาวะแห่งการให้ซึ่งพอแก่ความต้องการไม่บริบูรณ์ ฯ ส่วนทานใด ที่บุคคลหวังเฉพาะซึ่งผล โดยนัยเป็นต้นว่า บุญที่สำเร็จด้วยทานนั้นนี้แหละ จงสำเร็จเพื่อความสุข และประโยชน์เกื้อกูลต่อไป แล้วให้พอแก่ความต้องการ แก่บรรดาลัตว์ทั้งหลาย มีสุนัข สุนัข ไก่และกา เป็นต้น ชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ถึงเฉพาะหน้า ทานนั้นทรงถือว่า ทาน ในสัตว์ดิรัจฉาน ฯ ทานนั้น ชื่อว่ามีผล ๑๐๐ เท่า เพราะให้ผล ๕๐๐ คือ ให้อายุ ๑๐๐ อัตภาพ ให้วรรณะ ๑๐๐ อัตภาพ ให้สุขะ ๑๐๐ อัตภาพ ให้พละ ๑๐๐ อัตภาพ ให้ปฏิภาณ ๑๐๐ อัตภาพ ฯ แม้ในทานที่สูงขึ้นไปก็พึงทราบนัยอย่างนี้ ฯ อนึ่ง บุคคลผู้เลี้ยงชีวิตด้วยการเบียดเบียนสัตว์อื่น มีชาวประมงและคนจับปลา เป็นต้น ชื่อว่า ปุณฺณผู้ทุศีล ทานที่ให้แก่ ปุณฺณผู้ทุศีลนั้น มีผลพันเท่า ฯ อนึ่ง บุคคลผู้เลี้ยงชีวิตด้วยการทำนา หรือด้วยการค้าขาย โดยธรรม โดยสม่ำเสมอ ไม่เบียดเบียนสัตว์อื่น มีปกติเช่นเดียวกับผู้มีศีล ไม่โอ้อวด ไม่มีมายา ชื่อว่า ปุณฺณผู้มีศีล ทานที่ให้แก่ปุณฺณผู้มีศีลนั้นมีผลแสนเท่า ฯ อนึ่งดาบส ผู้มีอันกล่าวกรรมเป็นปกติ ผู้ได้อภิญญา ๕ อันเป็นโลกิยะ เป็นคนภายนอก (พระพุทธศาสนา) ชื่อว่าผู้ปราศจากราคะในกามทั้งหลาย ทานที่ให้แก่ดาบสนั้น มีผลแสนโกฏิเท่า ฯ ทานที่ให้แก่ปฤคาหก ๑๐ จำพวกเหล่านี้คือ ท่านผู้ปฏิบัติเพื่อต้องการโสดาปัตติผล พระโสดาบัน ฯ ท่านผู้ปฏิบัติเพื่อต้องการอรหัตตผล พระอรหันต์ พระปัจเจกพุทธเจ้า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าโดยผลเป็นอสงไขย (นับไม่ได้) ฯ

๒. มีคำถามว่า ก็ทานที่ทายกถวายแล้วแก่ปฎิคาหก ๑๐ จำพวกนั้น มีความแปลกกันอย่างไร ๑ คำเฉลยข้าพเจ้าจะกล่าวต่อไป ฟังทราบว่าการที่ทายกถวายแล้วในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อต้องการโสดาปัตติผล มีผลนับไม่ได้ เหมือนน้ำในลำราง เป็นของนับไม่ได้ ๑ ฟังทราบว่าการที่ทายกถวายแล้วในมวลพระอริยบุคคลมีพระโสดาบันเป็นต้น มีผลนับไม่ได้ด้วยอำนาจคุณพิเศษอันยิ่งยวดกว่ากัน เหมือนน้ำในแม่น้ำใหญ่นั้น ๑ และในมหาสมุทร เป็นของนับไม่ได้ ๑ ความข้อนี้ ฟังทราบ แม้ในความที่ผู้ที่ตั้งต้นแต่ผู้ในสถานที่สักว่ามณฑลแห่งลานบนแผ่นดิน กระทั่งถึงทั่วปฐพีเป็นของประมาณมิได้ ๑ ความจริงเมื่อความที่ท่านันทายกถวายแล้วแก่ปฎิคาหก ๑๐ จำพวกเหล่านั้น เป็นของเสมอกันโดยความเป็นทานมีผลนับไม่ได้ แม้มีอยู่ ความน้อยความมาก ก็ยังมีอยู่นั่นเอง เหมือนภาวะที่สังวัฏฏกัปป์เป็นต้นเป็นของนับไม่ได้และภาวะที่มหากัปป์เป็นของนับไม่ได้แล ๑ บรรดาปฎิคาหก ๑๐ จำพวกเหล่านั้น ปฎิคาหก ๘ จำพวกเหล่านี้คือ อุบาสกผู้ถึงไตรสรณะ อุบาสกผู้ตั้งอยู่ในศีล ๕ อุบาสกผู้ตั้งอยู่ในศีล ๑๐ สามเณรผู้บวชแล้วในวันนั้น ภิกษุผู้พออุปสมบทเสร็จ ภิกษุผู้ถึงพร้อมด้วยวัตร ภิกษุผู้ปรารภวิปัสสนา ท่านผู้ตั้งอยู่ในมรรคที่ ๑ ชื่อว่า ผู้ปฏิบัติเพื่อต้องการพระโสดาปัตติผล ๑ เพราะการหยั่งลงสู่พระศาสนา ก็เพียงเพื่อถอนทุกข์ในวัฏฏะออกและเพื่อแทงตลอดมรรค ฉะนั้น ข้อปฏิบัตินี้แม้ทั้งหมดคือ การถึงสรณะการสมาทานสิกขาบท การบรรพชา การอุปสมบท การทำศีลให้บริบูรณ์ การประกอบเนื่อง ๆ ในอธิจิตตสิกขา การเห็นแจ้งสังขาร อันเป็นส่วนแห่งการทำลายกิเลส จึงเป็นข้อปฏิบัติเพื่อทำให้แจ้งพระโสดาปัตติผลทั้งนั้น ๑ เปรียบเหมือนสมาธิภาวนา อันเป็นส่วนแห่งการทำลายกิเลส เป็นอุปนิสัย โดยความเป็นปัจจัยแห่งการบรรลุอริยมรรคต่อ ๆ ไป ฉะนั้น การทำศีลให้บริบูรณ์การอุปสมบท การบรรพชา การตั้งอยู่ในศีล ๑๐ หรือศีล ๕ ของอุบาสก อันเป็นส่วนแห่งการทำลายกิเลส โดยที่สุดแม้การถึงสรณะ อันเป็นส่วนแห่งการทำลายกิเลส ก็ย่อมเป็นอุปนิสัยแห่งการบรรลุอริยมรรคเหมือนกัน ฉะนั้นเหตุนี้ ข้อปฏิบัตินี้แม้ทั้งหมด พระผู้มีพระภาค จึงตรัสว่า เป็นข้อปฏิบัติเพื่อต้องการพระโสดาปัตติผล ๑ แม้ทานที่ทายกให้แก่อุบาสกผู้ถึงไตรสรณะในบรรดาปฎิคาหก ๘ จำพวกเหล่านั้น ก็มีผลนับไม่ได้ ๑ ที่จริง ความเลื่อมใสอันสงเคราะห์เข้าในการนับถือและความเคารพอย่างมากโดยอาการอันโอฬารยิ่งในพระผู้มีพระภาคในพระสัทธรรมในพระอริยสงฆ์ เป็นไปแล้วโดยอาการที่มีพระรัตนตรัยนั้นเป็นเบื้องหน้าเป็นต้นว่า พระผู้มีพระภาค เป็นผู้ตรัสรู้แล้วโดยชอบด้วยพระองค์เอง พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคตรัสดีแล้ว พระสงฆ์

เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว ดังนี้ อันญาณชำระแล้ว เชื่อว่า การถึงสรณะและ ฯ บุญอันทายก
กระทำแล้ว ในเพราะสันดาน ที่ความเลื่อมใสอันถึงวัตถุนั้นอบรมแล้ว ย่อมเป็นบุญมีผล
มาก เพราะความถึงพร้อมแห่งเขตแล ฯ